

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΤΗΣ
ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Διδασκαλία και Μάθηση στο Νηπιαγωγείο: Σχεδιασμός Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων II

Νατάσσα Ράικου
ΕΔΙΠ ΤΕΕΑΠΗ ΠΠ

Προσεγγίζοντας τη μάθηση ολιστικά

Η περίπτωση του νηπιαγωγείου

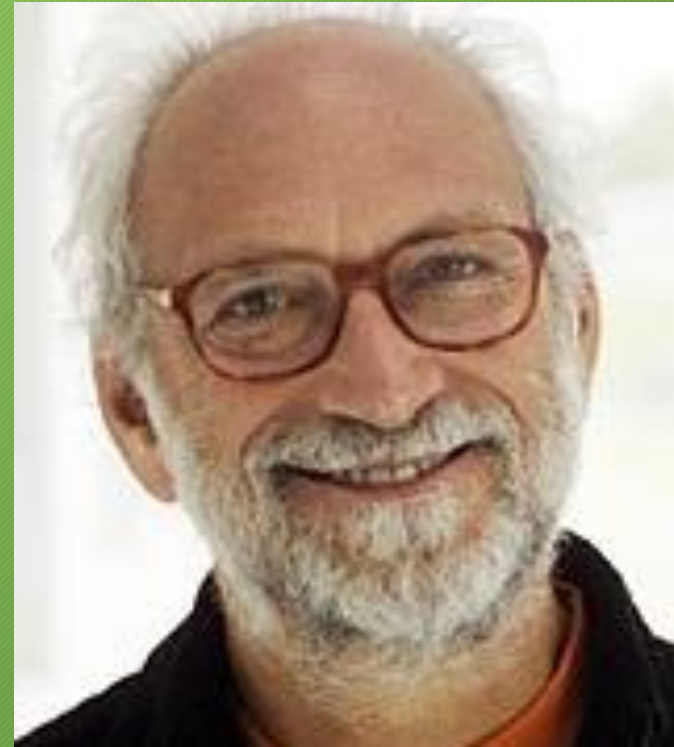
Ολιστική προσέγγιση της μάθησης

Μερικές σκέψεις...

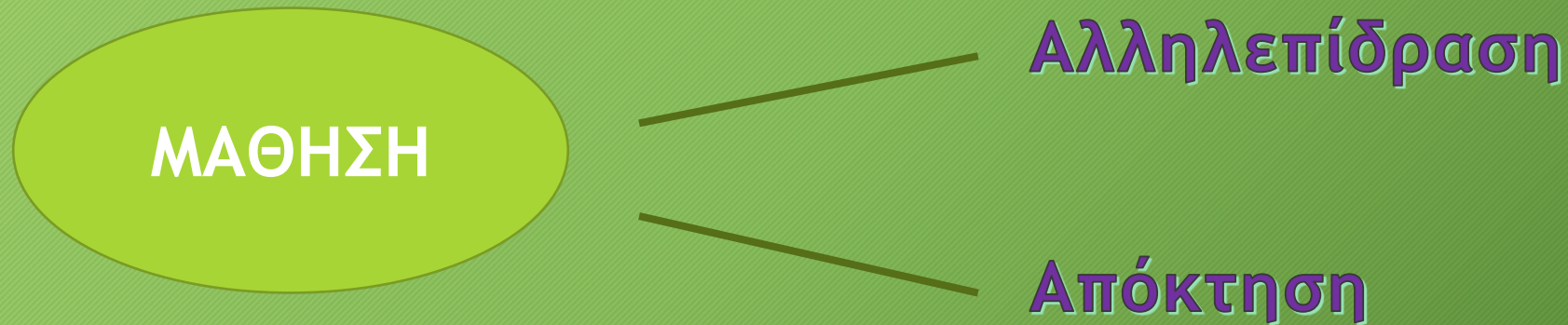
- Το σχολείο ως παράγοντας του κοινωνικού συστήματος
- Όλα τα στοιχεία μιας διδακτικής διαδικασίας (σχεδιασμός, διεξαγωγή, αξιολόγηση)
- Οι σχέσεις που αναπτύσσονται σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο
- Οι αντιλήψεις που έχουμε για την εκπαίδευση και τη μάθηση

Ολιστική θεώρηση της μάθησης

Knud Illeris (1939-)

Βασικές διεργασίες μάθησης

Οι διεργασίες της αλληλεπίδρασης και της απόκτησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

απόκτηση

ΥΠΟΚΙΝΗΣΗ

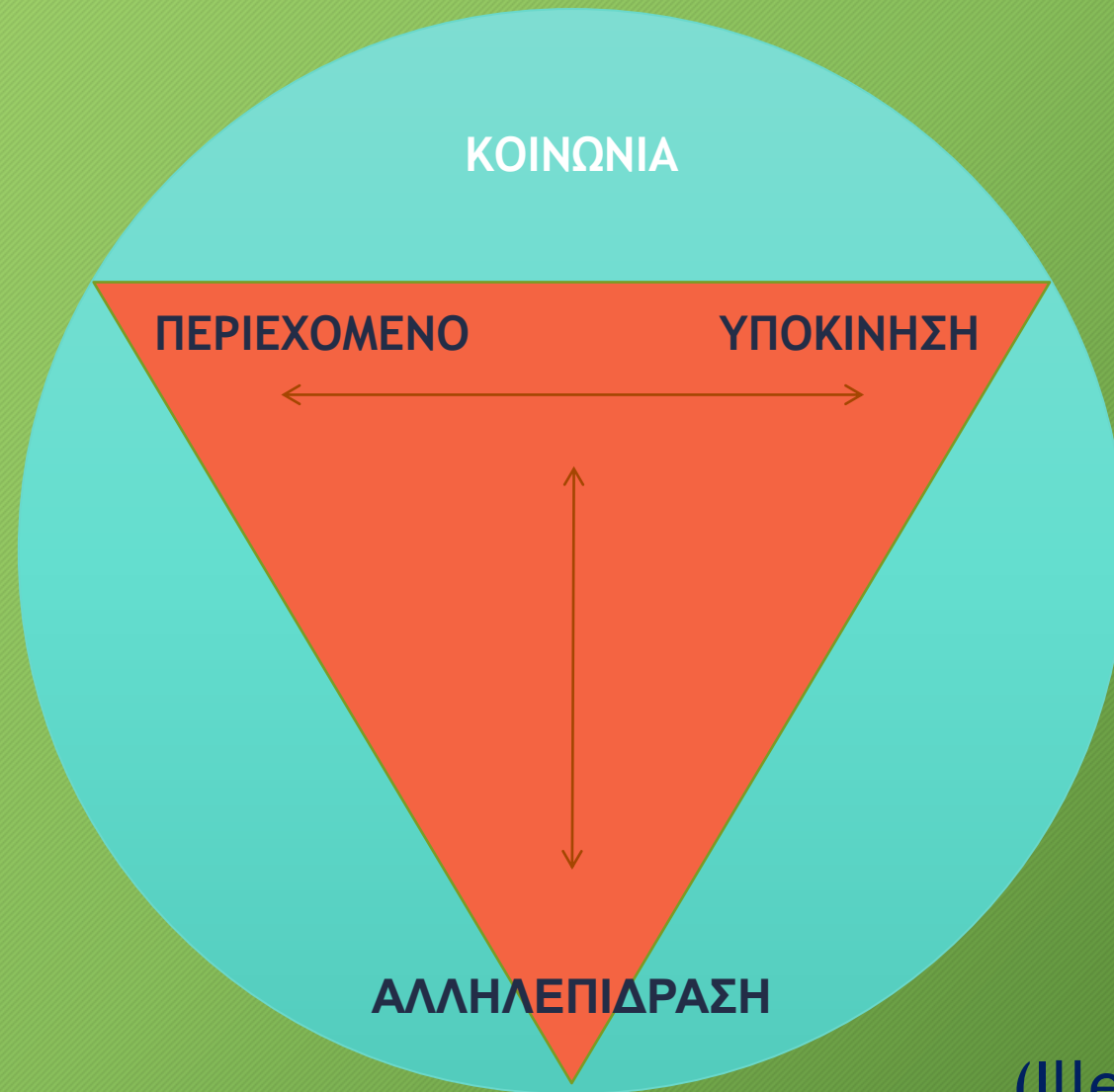
ΑΤΟΜΟ

αλληλεπίδραση

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

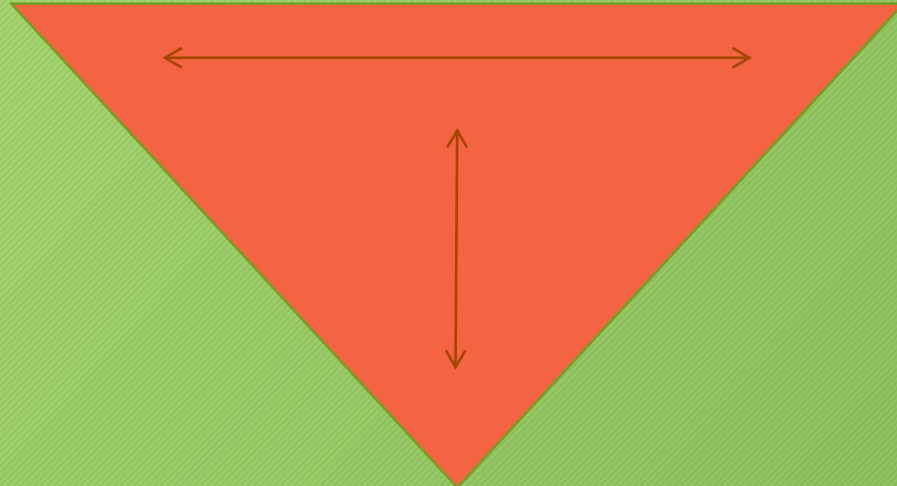
Διαστάσεις της μάθησης

(Illeris, 2016)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΥΠΟΚΙΝΗΣΗ

ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

μαθησιακό τρίγωνο

1. **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:** *το αντικείμενο της μάθησης*
γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες, στάσεις, αξίες
2. **ΥΠΟΚΙΝΗΣΗ:** *η συναισθηματική εμπλοκή των εκπαιδευομένων*
κίνητρα, ενδιαφέρον, διάθεση, δέσμευση για μάθηση
3. **ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ** *με το κοινωνικό και το υλικό περιβάλλον*
δράση, επικοινωνία, συνεργασία

Οι Τρεις Διαστάσεις της Μάθησης

Περιεχόμενο

- Το αντικείμενο της μάθησης και ο τρόπος διδασκαλίας
- γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες, στάσεις & αξίες που αποκτώνται
- εκπαιδευτικές μέθοδοι και πρακτικές

Μήπως το περιεχόμενο της μάθησης είναι κάτι περισσότερο;

- Περιλαμβάνει γενικότερα το **τι** μαθαίνεται
- Δημιουργία νοήματος σε αυτό που μαθαίνουμε
- Γενική πρόσληψη της κουλτούρας του κοινωνικού πλαισίου στο οποίο ζούμε
- Γενική ετοιμότητα να καταλαβαίνουμε, να προσαρμοζόμαστε & να σχετιζόμαστε κριτικά με τον κόσμο γύρω μας

Ευρύτερη προσέγγιση
της μάθησης

επομένως...

Η σημασία του στοχασμού για τη μάθηση συνεχώς αυξάνεται

το τι μαθαίνουμε για **τον εαυτό μας** ως προϋπόθεση για να παίρνουμε σημαντικές αποφάσεις κι επομένως να συμμετέχουμε στη διαχείριση της πορείας της ζωής μας

Οι Τρεις Διαστάσεις της Μάθησης

2. Υποκίνηση

- Υποκίνηση, κίνητρα, ανάπτυξη ενδιαφέροντος, διάθεση & δέσμευση για μάθηση
- Συναισθηματική εμπλοκή των εκπαιδευομένων
- Σχέσεις δασκάλου με μαθητές

Η διάσταση της υποκίνησης

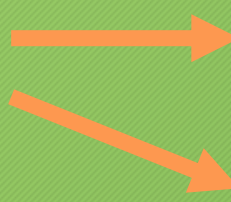
- Στενή **αλληλεπίδραση** ανάμεσα στις διαστάσεις περιεχομένου & υποκίνησης
- Η υποκίνηση μπορεί να λειτουργεί **ασυνείδητα ή συνειδητά**
- Τα συναισθήματα αποτελούν ένα είδος **μηχανισμού ρύθμισης**

Η διάσταση της υποκίνησης

- Το στοιχείο της υποκίνησης επηρεάζει πάντα το αποτέλεσμα της μάθησης, ακόμα και αν δεν επηρεάζει το ίδιο το περιεχόμενο
- Τα συναισθήματα αλληλεπιδρούν με τη γνώση
- Συναισθηματική νοημοσύνη

Η διάσταση της υποκίνησης

- Οι **προκλήσεις** της μάθησης μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά

Προϋποθέσεις: **συμφωνία** (με ανάγκες/δυνατότητες μαθητών)

ισορροπία (δεν είναι πολύ μικρές ούτε πολύ μεγάλες)

Η διάσταση της υποκίνησης

- Ωστόσο η **πίεση** που ασκείται στη μάθηση σήμερα είναι ιδιαίτερα **υψηλή**
- Είναι ακόμα πιο έντονη στη διάσταση της **υποκίνησης**
- Συνήθως διπλή πίεση στο κίνητρο (από το άτομο & τον έξω κόσμο)
- Αποτέλεσμα είναι να δημιουργούνται **αμφίσημα συναισθήματα** στο άτομο

Η διάσταση της υποκίνησης

το ζήτημα έχει να κάνει με το αν αντιμετωπίζουμε τους συμμετέχοντες ως ίσους, ενσυνείδητα, σε κάθε λεπτομέρεια και διαρκώς, είτε είναι ενήλικοι, νέοι ή παιδιά

Επομένως, ο ρόλος του εκπαιδευτικού αναδύεται καθοριστικός

Οι Τρεις Διαστάσεις της Μάθησης

3. Αλληλεπίδραση *(με το περιβάλλον)*

- Το πλαίσιο μέσα στο οποίο συντελείται η μάθηση
- Άμεσο πλαίσιο (η τάξη, ο εκπαιδευτικός οργανισμός)
- Ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο

Η διάσταση της αλληλεπίδρασης

- Η μάθηση είναι **‘πλαισιωμένη’**
- Το πλαίσιο καθορίζει τις **δυνατότητες** για μάθηση και επηρεάζει τη **διεργασία** και τον **χαρακτήρα** της
- Το περιβάλλον **επηρεάζει** αλλά επίσης **αποτελεί μέρος** της μάθησης
- Η μάθηση συμβάλλει στην **κοινωνικοποίηση** των συμμετεχόντων

Η διάσταση της αλληλεπίδρασης

Η μάθηση έχει μια δυαδική φύση:

η άμεση κατάσταση

η έμμεση κοινωνική κατάσταση

- Η διάσταση της αλληλεπίδρασης της μάθησης μπορεί να πάρει πολλές μορφές για τον μαθητή
- Δυνατότητα για ενεργή συμμετοχή και συναπόφαση, κριτική σκέψη και κοινωνική ευθύνη

(ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ) ΠΛΑΙΣΙΟ

ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ:

Τάξη, σχολείο

ακατάλληλοι εκπαιδευτικοί χώροι, προβληματικός τρόπος διοίκησης του εκπαιδευτικού οργανισμού, μη συνεργατικές και δημιουργικές σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Κοινωνία

Αρνητικές επιρροές που δέχονται οι εκπαιδευόμενοι από το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, όπως είναι λ.χ. το μοντέλο υπερκατανάλωσης, η διάχυση της βίας, η αδιαφορία για τους κοινωνικά αποκλεισμένους, κ.ο.κ., παρεμποδίζουν με τη σειρά τους τη λειτουργία τόσο της διάστασης του περιεχομένου όσο και της διάστασης του υποκινητικού- συναισθηματικού κλίματος.

(ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ) ΠΛΑΙΣΙΟ

ΘΕΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ:

- Οι ενδεχόμενες καλές σχέσεις του εκπαιδευτικού οργανισμού με την ευρύτερη κοινότητα
- Οι εύστοχες εκπαιδευτικές συνεργασίες με φορείς του πολιτισμού, της κοινωνικής προσφοράς και της παραγωγής
- Η συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς οργανισμούς
- Η ενσωμάτωση στη διδακτέα ύλη θετικών παραδειγμάτων και αναφορών που αντλούνται από την κοινωνική πραγματικότητα

Ολοκληρωμένη μάθηση

*Ολοκληρωμένη μάθηση συντελείται εάν καθεμία διάσταση
λειτουργεί **άρτια** αλλά και
αλληλεπιδρά οργανικά με τις άλλες διαστάσεις*

Οι τρεις διαστάσεις της μάθησης (Illeris)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Γνώσεις
Δεξιότητες, Ικανότητες
Αξίες, Στάσεις
Εκπαιδευτικές μέθοδοι

ΥΠΟΚΙΝΗΣΗ

Συναίσθημα
Ενδιαφέρον
Διάθεση & δέσμευση για
μάθηση

ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ

Τάξη
Σχολείο
Κοινωνία

